Codeboek van alle ontvangen adviezen

<table>
<tr><th>Ontvangen adviezen</th><th>Achtergrondinformatie voor codeboek</th></tr>
<tr><td>Adviesraad Meerssen, Heerlen en Brunssum (conform advies vertegenwoordiging van Zuid-Limburgse adviesraden)
Adviesraad gemeente Beek
Adviesraad gemeente Beekdaelen
Adviesraad gemeente Eijsden-Margraten
Jongerenraad Sittard-Geleen, Beek, Beekdaelen, Stein
Adviesraad gemeente Kerkrade
Adviesraad gemeente Landgraaf
Adviesraad gemeente Maastricht
Adviesraad gemeente Sittard-Geleen
Adviesraad gemeente Stein
Adviesraad gemeente Vaals
Adviesraad gemeente Valkenburg aan de Geul</td><td>De regionale werkgroep jeugd en middelen heeft alle adviezen gebundeld. Vervolgens zijn deze geanalyseerd (iedere reactie kreeg een kleur) op basis van de volgende legenda:
<table>
<tr><th>Kleur</th><th>Wat gaan we doen met dit advies</th></tr>
<tr><td>Groen</td><td>Tekstuele aanpassingen/aanpassingen in het beleidsplan preventie en handhaving die wij hebben opgepakt.</td></tr>
<tr><td>Blauw</td><td>Input die wij gebruiken en meenemen bij het ontwikkelen van het uitvoeringsplan in 2025.</td></tr>
<tr><td>Rood</td><td>Inhoudelijke en fundamentele keuzes die de regionale werkgroep heeft besproken. In de beantwoording worden deze punten behandeld.</td></tr>
<tr><td>Geel</td><td>Complimenten en tops van de adviesraden.</td></tr>
</table>
De reacties en adviezen die overeenkomen hebben wij in één antwoord geformuleerd in de brief aan alle adviesraden. Deze antwoorden hebben allen een code (letter-cijfer combinatie). Met onderstaand overzicht kan iedere adviesraad de antwoorden op het gegeven advies herleiden.</td></tr>
</table>

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Meerssen, Heerlen, Brunssum, Maastricht (*conform het advies van een vertegenwoordiging van Zuid-Limburgse adviesraden*)	Algemene opmerkingen	1. De adviesraad constateert dat het proces van totstandkoming met goede betrokkenheid van deskundigen en de adviesraden prima is verlopen. 2. De adviesraad constateert, dat het advies dat tijdens de bijeenkomst in Margraten is gegeven, namelijk het betrekken van de doelgroep wordt opgevolgd bij het maken van het uitvoeringsplan (1.3). 3. De adviesraad constateert, dat terecht de focus is uitgebreid tot overmatig gebruik van middelen. Wij missen in het plan het verkopen en het gebruik van vapes en stimulerende "medicijnen". 4. De adviesraad is van mening, dat gamen en gokken ook verslavende gevolgen kunnen hebben, maar dat deze (nog) niet opgenomen zijn in het preventie en handhavingsplan. De adviesraad vraagt hier aandacht voor. 5. De adviesraad gaat ervan uit, dat zij betrokken wordt bij het opstellen van het uitvoeringsplan en dat het college hierover advies aan de adviesraad zal vragen. Wij vragen dit, omdat de concrete uitvoering in de gemeente eigenlijk belangrijker is dat het plan. 6. Uit de data-analyse in 3 blijkt, dat de gestelde doelen van het preventie- en handhavingsplan 2021-2024 niet zijn gehaald. Er wordt geen verklaring voor gegeven. Daarbij komen deze conclusies ook niet terug in de doelstellingen van het nieuwe plan. Het is prima en een verbetering t.o.v. andere plannen, dat er data over de afgelopen periode beschikbaar zijn, maar de titel van het hoofdstuk "data-**analyse**" dekt nog niet de lading. Wij komen er in ons advies nog op terug. Inhoudelijk constateren wij dat er geen aandacht besteed wordt aan de samenhang van verschillende problematieken bij jongeren: de multi-problematiek. Bestaat die niet? 7. Er wordt op geen enkele wijze een indicatie gegeven van de benodigde middelen om dit plan uit te voeren. Gegeven de vaag geformuleerde ambitie kan dit ook niet. Wij zijn van mening, dat ambities steviger en evalueerbaar moeten worden geformuleerd en dat er een stevige indicatie moet zijn over de benodigde middelen. Indien dit niet gebeurt, vraagt de adviesraad zich af waar het College en de Raad "ja" tegen zeggen. **Advies: wij adviseren u rekening houdend met onze opmerkingen het concept plan aan te passen tot een definitief plan en dit aan de gemeenteraden aan te bieden.**	A1 B1 C1 D1 E1 X1 Y1

	Beleidscontext en uitgangspunten	1. Het accent van het plan ligt nadrukkelijk op jongeren tot 18 jaar. Wij vragen ons af of hier niet een te vroege grens getrokken wordt. Deze grens is betrekkelijk arbitrair (denk ook aan de discussies in de GGZ en jeugdzorg hierover). Wij adviseren om met deskundigen die ook bij de totstandkoming van dit plan zijn betrokken deze grens nog eens kritisch te bekijken. Wij verwijzen hierbij ook naar de tweede ambitie in dit plan. 2. Ofschoon het lijkt alsof het plan focust op jongeren tot 18 jaar, is het niet consistent. Niet duidelijk wordt voor wie de notitie geldt, d.w.z. tot en met welke leeftijd. Er wordt divers gerefereerd aan leeftijden 18, 21, 23, 27 jaar. Wie vormen nu precies de doelgroep? 3. Terecht ligt het accent op effectieve interventies. Maar dan moet er wel een relatie gelegd worden tussen de oorzaken van de tegenvallende resultaten van het vorige beleidsplan en de nu gekozen interventies. Dit wordt niet duidelijk in dit plan. (zie ook onze kritiek op de data-analyse).	M1 A1 A2
	Data-analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	1. Wij zijn zeer positief over de poging om de verschillende gezondheidsplannen integraal te verknopen (hoofdstuk 4): trendbreuk, gezondheidsnota, GALA, IZA, JOGG. Maar hier dreigt wel het probleem van de bomen en het bos. Wie heeft hier nog het overzicht? 2. Ook in de uitvoering zal deze poging tot integraliteit en het voorkomen van overlap duidelijk moeten worden. En wij denken, dat hier werk aan de winkel is. Wij gaan ervan uit, dat in het uitvoeringsplan de wijze van samenwerking en indien noodzakelijk de gewenste interventies om afstemming te realiseren concreet aan de orde zullen komen.	X1
	Ambities	1. Wij zijn van mening, dat de doelstellingen in “5 Ambities” te algemeen zijn verwoord. 2. Wij adviseren bij 1. Bij middelen gebruik een kwantitatieve doelstelling opnemen, bijvoorbeeld minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde 3. De tweede doelstelling bevreemdt ons. Het plan gaat over de leeftijd tot 18 jaar en de tweede doelstelling omvat 18 jaar en ouder. Dit bevestigt onze eerdere opmerking van de arbitraire leeftijdgrens, maar past niet bij de inhoud van het plan. 4. De adviesraad merkt op, dat de formulering van de ambities bijzonder is en geen begrijpelijke ambitie oplevert: “Gebruikers van middelengebruik zijn zich meer bewust” 5. Daarnaast achten wij hier ook een kwantitatieve doelstelling nodig. 6. Wij begrijpen de ambitie om in te zetten op de eigen regie van de inwoner. Deze inwoner is wel een jongere onder de 18 jaar. De “eigen regie gedachte” heeft de afgelopen jaren te vaak geleid tot een te optimistische verwachtingen van de mogelijkheden van de burger. In het uitvoeringsplan moet hier aandacht aan besteed worden. 7. Is hier de doelstelling: “advies en ondersteuning VAN of DOOR professionals”?	E1 M1 Y1 X1

		8. Wij zouden de eerste doelstelling willen aanscherpen: **alle** sportverenigingen hebben een alcohol- en middelen beleid en houden zich hieraan. 9. De gemeenten hebben hier een specifieke taak: vergunningverlening en handhaving: neem die taak op in het uitvoeringsplan en maak er ook werk van. 10. Wij adviseren bij de-normalisatie een kwantitatieve doelstelling te noemen	

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Beek	Algemene opmerkingen	1. opbouw van het plan zit logisch in elkaar. 2. positief dat er via het Preventie- en Handhavingsplan naar gestreefd blijft worden de situatie verder te verbeteren en positief om te lezen dat het alcoholgebruik bij jongeren gedaald is. 3. op pagina 2 wordt onderaan aangegeven: 4. “Om ervoor te zorgen datt plan uitgevoerd wordt en niet ingehaald wordt door nieuwe trends en ontwikkelingen, is afgesproken om gedurende de periode van het plan (2025-2028) 6-wekelijks de stand van zaken te bespreken en eventueel bij te sturen. Na het vaststellen van dit plan wordt een uitvoeringsplan gemaakt. Dit is een separaat traject met expertise professionals en de doelgroep.” 5. Een 6 wekelijkse bespreking van dit plan is prima, maar erg ambitieus. Gebeurt dit regionaal en hoe wordt dit naar het lokale niveau teruggekoppeld en tot slot, wat gebeurt er daar dan mee? 6. Het opstellen van het uitvoeringsplan: is dit regionaal, lokaal of beide? Hoe worden de adviesraden daar bij betrokken? Misschien verstandig dit nader toe te lichten en het begrip Focusvragen hierbij te betrekken. 7. door middelengebruik wordt bijgedragen aan het in standhouden van criminele organisaties en illegale drugslabs. Kortom: het leidt tot crimineel gedrag. Schenk hier in je voorlichting aandacht aan. Geef dit ook mee aan de beleidsmensen openbare orde en veiligheid van de gemeenten die ook bij de opstelling van het stuk zijn betrokken. 8. in het plan missen we: de link tussen alcohol- en drugspreventie bij jongeren. Alcohol en drugs worden vaak in combinatie gebruikt en zijn juist in die combinatie vaak nog schadelijker; 9. de rol van drankreclame. De Mediawet verbiedt alcoholreclame op radio en tv gedurende bepaalde uren, dit geldt echter niet voor de openbare ruimte. In de Alcoholwet is in artikel 2 een bepaling opgenomen dat de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de bevoegdheid heeft om bij algemene maatregel van bestuur beperkingen te stellen aan alcoholreclame. Tot op heden is er door de centrale overheid nog geen gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. Om die reden hebben de gemeenten Utrecht, Almere, Deventer en Groningen aangekondigd publieke alcoholreclame te gaan verbieden op o.a. bushokjes, billboards, lichtmasten en reclamevitrines.	G1 F1 H1 I1 J1
	Beleidscontext en uitgangspunten	Geen opmerkingen	

	Data-analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	1. In 4.6c wordt aangegeven dat Mondriaan een actieve, dynamische, veelzijdige en professionele verslavingspreventieafdeling heeft. Dat hun expertise ligt op alcohol en andere drugs, maar ook op gamen en gokken. 2. Onder, met name pubers, is gamen, maar zeker ook gokken een groeiend probleem. Zijn hier cijfers van? Zo ja, waarom worden deze onderdelen niet meegenomen in dit plan? Zo nee, is het niet zinvol om hier onderzoek naar te doen? Buiten de mogelijke financiële consequenties van het (online) gokken, heeft met name de gameverslaving een desastreuze uitwerking op het toekomstperspectief van de jongeren.	B1
	Ambities	1. in dit hoofdstuk komen zogenaamde Focusvragen voor het uitvoeringsplan op de proppen. Wie moet(en) daarmee aan de slag? 2. wat een probleem is onder jongeren wordt al geformuleerd. Mogelijk kan educatie bij niet gebruikers interesse wekken om te gaan gebruiken. Echter, als je alleen de gebruikers gaat informeren dan kan dat juist stimulerend werken bij de niet gebruikers. Immers, de gebruikers komen in een “Uitzonderingspositie”. Dit kan ertoe leiden dat de niet gebruikers gaan gebruiken om ook deel te nemen aan de gebruikersgroep. De gebruikers zijn, heel kort door de bocht, vaak de wat populairdere jongeren waar anderen zich aan willen verbinden. Waarom niet omdraaien. Informeer de niet gebruikers over de gevolgen en zet hun in een uitzonderingspositie. Maak deze bijeenkomsten dan ook belonend. Doe dit tijdens een reguliere les waarbij de gebruikers de reguliere les wel moeten volgen. En doe dit een aantal keren per jaar. Of zorg voor een andere beloning die ook echt als een beloning gezien wordt. 3. is het niet van belang om een aantal groepen te onderwijzen. Met name de trainers op het sportveld zien veel gebeuren. Niet alleen qua alcoholgebruik, maar zeker ook met betrekking tot vapen (kinderen van 13 jaar die na de training staan te vapen.) Hier wordt nu geen actie op ondernomen. Dit komt met name voort uit het feit dat trainers, terecht, vinden dat de opvoeding bij ouders horen, en niet bij hun. Daarnaast, trainers worden vaak al onjuist bejegend als ze ouders aanspreken. Hier hoort ook ondersteuning voor te zijn. 4. meer controle. Daarbij werkt belonen beter dan straffen. Doen sportclubs het goed, dan kunnen ze subsidie ontvangen voor …. Daarnaast blijven de wettige straffen uiteraard staan. 5. ouders worden sociaal onder druk gezet. Als 1 jongere mag drinken van zijn ouders, dan wordt verwacht van andere ouders dat ze hierin meegaan. Denk aan sweet 16 feestjes of examenfeestjes. Onder de sociale druk gaan ouders soms mee in het toestaan van alcohol. Dit is een lastig probleem, maar komt voort uit de normalisering van alcohol en drugs. Het helpt niet dat we in een grensregio wonen waar jongeren op de fiets springen	X1 B4

		en in de buurlanden hun bier gaan halen. Dit zijn lastige problemen om op te lossen. Het begint door dit soort zaken op scholen met alle ouders gezamenlijk bespreekbaar te maken. Hierdoor haal je wellicht wat sociale druk weg en zullen meer ouders zich gesterkt voelen om niet mee te gaan met het verstrekken van alcohol. 6. v.w.b. de aanpak van drankgebruik/misbruik door jongeren is het duidelijk dat er gedeelde verantwoordelijkheden zijn. Startpunt ligt bij de opvoeding door de ouders, al zijn daar grenzen aan. De jongeren zelf, zeker als ze goed voorgelicht zijn, hebben vanzelfsprekend een eigen verantwoordelijkheid. Natuurlijk kunnen andere partijen als scholen, horeca en drankverkopende winkels eveneens een belangrijke rol spelen. Vraag is echter of de controle bij bijvoorbeeld supermarkten en in horecagelegenheden in de praktijk minder effectief is dan uit onderzoek blijkt. Het is maar al te makkelijk ID controle te vermijden door een ouder iemand drank voor je te laten kopen of drank te bestellen (of voor je te laten bestellen) via internet. Voor de horeca geldt daarbij dat de kans dat je controle krijgt door de NVWA, uiterst gering is. 7. hoe om te gaan met de naleving – b.v. bij sportverenigingen – lijkt een van de grootste opgaven. Hoe verwachten we dat het draagvlak bij hen is? En hoe kan een vereniging (of een uitbater van een gelegenheid) als vergunninghouder worden aangepakt en bestraft? 8. ook hier werkt belonen beter dan straffen. Zet een campagne op waarbij er gecontroleerd wordt bij sportverenigingen, maar ook bij uitgaansgelegenheden. Laat de minderjarige jongeren bij buitenkomst blazen. Blazen ze 0, dan krijgen ze een bon van €5. (de beloning moet bedacht worden, maar wel aansluiten bij de leeftijd en gezien worden als een beloning). Blaas je niet 0, dan krijg je uiteraard niets. Maar heb je wel ineens stof tot gesprek met de uitbater van de club. (En ja, de jongere kan de alcohol ook elders genuttigd hebben, maar in het geval van een sportclub is dat heel onwaarschijnlijk. 9. is het vorenstaande ook een mogelijkheid om verenigingen e.d. te stimuleren? Zal wel altijd gecombineerd moeten worden met “tik op de vingers” als je je toch niet aan de regels houdt. Zie ook 5.3. 10. verder is de controle op de naleving door gemeenten toch wel een probleem, gezien ook de extra financiële middelen die hiervoor nodig zijn. 11. handhaving, bijv. door BOA’s. Moet zeker gebeuren, echter ook hier de vraag hoe effectief dit is, het is nu eenmaal makkelijker een parkeerbon uit te delen en achter de ruitenwisser te schuiven, dan een groep(je) jongeren dat ergens staat te drinken te verbaliseren. Dit geldt al helemaal voor de handhavende rol van BOA’s of politie bij evenementen (voetbalwedstrijden, popconcerten etc.). De organisator is formeel verantwoordelijk voor een veilig verloop van het evenement en voor de naleving van onder andere de Drank- en Horecawet en de Opiumwet. Het toezicht op het evenemententerrein ligt dus primair bij de	

		organisator, die zich kan laten assisteren door beveiliging. Controle bij de toegang van een evenemententerrein kan, maar hoe ga je als ze eenmaal binnen zijn, jongeren op hun leeftijd controleren bij drankgebruik. Dat dergelijk toezicht niet optimaal werkt blijkt wel uit het massale drugs- en alcoholgebruik bij grote popconcerten. 12. Ten aanzien van de handhaving inzake overmatig alcoholgebruik door jongeren. Daarin zou de gemeente, als verstrekker van de vergunning alcohol/gedestilleerd te schenken dan wel te verkopen, maatregelen kunnen op leggen aan de vergunninghouder. Denk aan een waarschuwing en uiteindelijk het intrekken van de vergunning.	

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Beekdaelen	Algemene opmerkingen	1. *Met plezier en instemming heeft de ASD Beekdaelen van het onderhavige preventie- en handhavingsplan Jeugd en Middelen kennisgenomen. Het preventieplan is helder en het zal moeten blijken of de nog in te zetten maatregelen die in het uitvoeringsplan beschreven gaan worden verbetering van handhaving of verschil gaan maken.* 2. *Met verbazing leest de ASD in dit preventieplan, is geen aandacht geschonken aan het thema gokken en gamen. De negatieve lichamelijke gevolgen van middelen gebruik zijn niet te ontkennen bij middelenmisbruik. Gokken en Gamen geven meer mentale en financiële problemen en zijn derhalve zeker zo belangrijk om dit onder de aandacht te brengen.* 3. *In het preventieplan is ook niet ingegaan op de laatste ontwikkelingen van mentale gezondheid waar jongeren steeds vaker mee te kampen lijken te hebben. Mentale problematiek is dikwijls een trigger om over te gaan tot middelengebruik, gamen of gokken.* 4. *Jongeren leven onder enorme verwachtingen druk en er is in gemeenten relatief weinig aandacht voor plekken waar jongeren hierin kunnen ontspannen, sporten of gewoon hangen. In buurthuis of andere gelegenheid. Sociale cohesie die voorheen door vereniging of buurthuis werd gemaakt zijn opgeheven. Jongeren die hangen worden als overlast beschouwd. Geen wonder dat je dan naar een beeldscherm wordt getrokken in een virtuele wereld.* 5. *Nieuwe Psycho Actieve stoffen (NPS) is een markt waar jongeren sterk mee geconfronteerd worden tijdens festivals en uitgaanswereld en is een hele uitdaging voor jongeren. De Verslavingszorg is hierin volgend en heeft grote zorg over het bereik en impact. Gemeenten en justitie kunnen hun steentje bijdragen om met name in het kader van opsporing van ondermijning en productie van middelen actief te handhaven.* 6. *Over de onlinegokverslaving: dit neemt hand over hand toe. Het landbased gokken (echt spelen in de hal bij FairPlay bijvoorbeeld) neemt een beetje af maar mag nu wel alcohol schenken zodat gasten minder kritisch worden op hun gokuitgave. Nu door de Kansspelautoriteit de leeftijdsgrens voor gokken op 18 is gezet en er eerst gelegitimeerd moet worden lijkt het maar of jongeren onder 18 gevrijwaard zijn van kansspelen. Niets is minder waar. Loterijen, krasloten worden niet gecontroleerd maar gevaarlijker nog, het is mogelijk dat jongeren een online-nepaccount aanmaken of spelen op iemands anders ID en als dat niet lukt gaan jongeren gewoon online bij de illegale kansspelen een gokje wagen. Het is overigens vreemd om een preventiebeleid alleen op 18- te richten. Waarom dit beleid niet ook tot 23 of zelfs 25 jaar. Het brein van een verslaafde gokker is dikwijls minder volwassen ontwikkeld.* *Hoewel dit preventieplan voor jeugd is bedoeld: Senioren en ouderen maken in het kader van de vergrijzing een steeds groter deel uit van onze bevolking. Onder deze groep is het*	B1 L1 M1

		consumeren van alcohol als gepensioneerde verschoven van weekend gebruik naar frequenter gebruik ook door de week. Onder het gevoel van" iedere dag vakantie" en opzoeken van sociale kontakten tijdens fietstochtjes wordt er vaak alcohol genuttigd. Interessant zou zijn te onderzoeken of de stijging van e-bike fietsongevallen hiermee verband houden… Hoe dan ook het is niet alleen de jeugd die risicovol gedrag vertonen. Het is wel jeugd die telkenmale ziet dat je als volwassenen geniet daar alcohol bij hoort.	
	Beleidscontext en uitgangspunten	Geen opmerkingen	
	Data-analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	Geen opmerkingen	
	Ambities	1. *Het verbaast de ASD Beekdaelen dat bij controles van de naleving van hanteren van de leeftijdsgrens bij verstrekking van alcohol het nalevingspercentage zo laag is. (Bij 328 van de 988 aankooppogingen werd in Zuid-Limburg de leeftijdsgrens nageleefd (33,2%). Bij supermarkten is de naleving van de leeftijdsgrens 60,1%. De naleving bij slijterijen is 50% en bij cafetaria's is een naleving van 31,1% geconstateerd. De naleving bij horecagelegenheden en sportkantines is het laagst. Bij horecagelegenheden is de leeftijdsgrens in 21,1% van de gevallen nageleefd. De naleving bij sportkantines is 14,5%.)* 2. *Met name horecagelegenheden algemeen en sportkantines specifiek scoren schrikbarend laag. De ASD adviseert hier in het te maken uitvoeringsplan extra middelen voor vrij te maken zodat zeker sportkantines die vaak eigendom zijn van gemeente beter te handhaven. Men zou zelfs kunnen denken aan alcoholvrije kantine tijden of dagen zodat jongeren die in hun sporttijd aanwezig zijn niet in aanraking/ verleiding komen met alcohol drinkende 18-plussers. De ASD Beekdaelen zou graag in het uitvoeringsplan een heldere en effectievere aanpak zien op deze naleving van de leeftijdsgrens.*	X1

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Eijsden-Margraten	Algemene opmerkingen	1. Behaalde resultaten van het vorige plan blijven achter bij de verwachtingen. Dit vraagt om een grondige herziening van de strategieën en ene meer concrete aanpak in de komende jaren.	C1
	Beleidscontext en uitgangspunten	2. Het is volgens de ASD noodzakelijk om de aanpak verder te specificeren. Het is essentieel dat de naleving van de Alcoholwet, Opiumwet en Tabaks- en rookwarenwet strikter wordt gehandhaafd. Dit geld ook voor de naleving van gemeentelijke verordeningen (APVs) die mogelijk aangepast moeten worden om beter aan te sluiten bij de lokale behoeftes. Programma's op scholen moeten vanuit het Trimbos instituut geïntegreerd worden in het curriculum. Verder moet aanbod van de IVZ-instelling in Zuid-Limburg uitgebreid worden. Voorts zou het nadrukkelijke, maar arbitrair, accent op jongeren tot 18 jaar nog eens kritisch moeten worden heroverwogen, beter aansluitend bij de inhoud van het plan.	M1
	Data-analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	3. Om effectief te zijn moeten inspanningen uitgebreid worden naar de Euregio om synergiën te benutten. Er moeten meer gedaan worden om de doelgroep te betrekken bij de beleidsvorming. De oprichting van een centraal steunpunt waar alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn, kan de samenwerking en effectiviteit van de uitvoering aanzienlijk verbeteren.	A3
	Ambities	4. Ambities zijn te algemeen verwoord. Deze moeten meer SMART geformuleerd worden en er moet een monitorings- en evaluatiestrategie aan gekoppeld worden. Stel duidelijke doorbraakdoelen vast voor een periode van driejaar, met bijbehorende effect-kpi's om de voortgang te meten. Naast middelbare scholen moeten ook basisscholen betrokken worden bij de preventie van middelengebruik. 5. Het plan moet niet alleen focussen op verbod en beperking, maar ook op het benadrukken en aanbieden van gezonde alternatieven voor jongeren. 6. Het is van groot belang dat de, te evalueren, uitvoering van het plan, niet alleen gericht is op het behalen van korte termijn doelen, maar ook op het duurzaam veranderen van de houding en het gedrag van jongeren ten opzichte van middelengebruik. 7. Bij de opstelling wil het ASD graag betrokken worden gelet op het grote belang voor de betrokken doelgroep van de in het uitvoeringsplan te formuleren concrete uitvoering van Eijsden Margraten	E1 A4 X1 A1

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Jongerenraad Sittard-Geleen, Beek, Beekdaelen en Stein	Algemene opmerkingen	1. Het document biedt een uitgebreide en goed gestructureerde benadering van de aanpak voor 2. middelengebruik onder jongeren. Het integreert relevante beleidscontexten en initiatieven, wat een solide basis vormt voor een integrale aanpak. De regionale samenwerking wordt door ons toegejuicht. 3. Er wordt goed gebruik gemaakt van data en trends uit eerdere beleidsperioden. Er wordt geleerd van voorgaande periodes, dat de basis vormt voor nieuw en aangepast beleid. De data zijn erg interessant en tegelijkertijd zeer zorgwekkend, gezien de percentages in bijna alle gevallen (negatief) hoger zijn dan het landelijke percentage. 4. Bijlagen zoals het basispakket van Mondriaan en de details van de GALA-werkgroepen zijn nuttig, maar de relevantie en toepassing van elk van deze bijlagen zou meer gedetailleerd toegelicht kunnen worden in de hoofdtekst om de verbinding tussen beleid en uitvoering te verduidelijken.	P1
	Beleidscontext en uitgangspunten	5. De beleidscontext en uitgangspunten zijn goed onderbouwd met referentie naar relevante wetgeving en beleidsdocumenten, zoals de Gezondheidsnota en het GALA. De focus op jeugd en preventie is duidelijk en wordt adequaat gekoppeld aan bestaande beleidsinitiatieven. 6. Wat wij als jongerenadviesraad prettig en belangrijk vinden is als er concrete voorbeelden van succesvolle integratie van beleid in de praktijk genoemd zouden worden. Dit helpt om de uitgangspunten meer tastbaar te maken. We gaan er vanuit dat deze in het uitvoeringsplan sowieso concreet worden gemaakt.	X1
	Data-analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	7. De nadruk op samenwerking tussen verschillende gemeenten en partners zoals de GGD, politie, en Mondriaan is positief en ondersteunt een integrale aanpak. Het idee om samen te werken met de 3 GALA-werkgroep en JOGG lijkt ons een sterke zet voor een coherente benadering. Dat geldt ook voor Preventie met Gezag. Houd daarbij oog voor overlap en eventuele inefficiënties. 8. Als JÒNGK zien wij een mogelijke rol voor ons weggelegd in de pijler educatie. Door mee te denkenover de inrichting van een bewustwordingscampagne of iets dergelijks, die echt aansluit bij jongeren en die hen ook aanspreekt. Wellicht ook een idee om de campagne ook op ouders te richten, vanuit het perspectief van de jongere. Kennis en informatie over alcohol en middelen is relevant, maar ook hoe het gesprek gevoerd kan worden is daarin belangrijk. De boodschap is dan wel anders, evenals de kanalen.	A1

	Ambities	9. De focus op voorlichting en bewustwording bij jongeren en ouders is cruciaal. Het samenwerken met ervaringsdeskundigen en het richten op selectieve- en geïndiceerde preventieve is een sterke aanpak. We willen benadrukken dat voorlichting door ervaringsdeskundigen, zoals ex-verslaafden of leeftijdsgenoten met een persoonlijk en realistisch verhaal, veel impactvoller is voor jongeren dan standaard lesmateriaal. Persoonlijke verhalen die dichtbij komen en jongeren raken, blijven beter hangen dan presentaties door professionals in formele kleding. Wij zouden de gemeenten dan ook willen adviseren om hierin te investeren. 10. Verder willen we graag willen meegeven dat de aandacht niet alleen gericht moet zijn op gebruikers, maar dat er ook programma's ontwikkeld moeten worden voor niet-gebruikers. Dit voorkomt dat jongeren, die anders geen interesse zouden hebben, toch worden aangetrokken tot middelengebruik. Deze bredere benadering kan de impact van preventie verder vergroten. 11. Daarnaast vinden wij het ook belangrijk om de doelgroep te verbreden, door ook hbo- en wostudenten bij voorlichtingen te betrekken, naast mbo-studenten. Dit omdat middelengebruik ook in deze groepen voorkomt. Voorlichtingen zouden op alle onderwijsniveaus moeten plaatsvinden om stigmatisering te voorkomen en iedereen (ook jongeren buiten de zorg, die bijv. bij Mondriaan of Halt zitten) te bereiken. 12. Het document benadrukt het belang van vroegsignalering door verschillende sociale omgevingen, wat essentieel is voor het voorkomen van zwaardere zorg. Dit gaat in de tekst echter niet verder dan het gezin, de georganiseerde vrije tijd, instanties, etc. Maar hoe zit het met opa's en oma's, vrienden en vriendinnen, een partner? Ook zij behoren tot het sociale systeem. Hoe kunnen zij hierin worden meegenomen? De betrokkenheid van diverse professionals en het inzetten op eigen regie vinden wij heel goed. 13. Er wordt gewerkt volgens de GALA-richtlijnen om de lijnen met professionals kort te houden ten aanzien van vroegsignalering. Wij zouden graag meer duidelijkheid zien over hoe dit concreet opgepakt gaat worden. Worden bijvoorbeeld docenten op scholen voorzien van cursussen of voorlichtingen, gericht op vroegsignalering? En op welke manier wordt het jongerenwerk hierbij ingezet om signalen vroegtijdig op te vangen? Het lijkt ons belangrijk dat deze processen helder en praktisch uitgewerkt worden. 14. De focus op sportverenigingen en andere sociale omgevingen is waardevol, vooral gezien de lage naleving van alcoholregels in deze settingen. Het bevorderen van beleid en naleving in deze context is belangrijk. Zelf ervaren wij het overigens in vele mindere mate dat jongeren in die settingen alcohol krijgen als zij minderjarig zijn. Wij horen juist vaker verhalen aan dat horecazaken etc. jongeren weigeren omdat het te moeilijk handhaven is, en jongeren daardoor geen plek hebben en op straat gaan rondzwerven. Wellicht dat hier ook nog	S1 C4 X1

		stappen in te maken zijn. Hoe kunnen dit soort settingen beter en makkelijker handhaven, zodat jongeren er wel kunnen zitten zonder alcohol te consumeren. Bovendien moet er ook gekeken worden naar het brede, beschikbare aanbod voor jongeren tot 18 jaar. Zijn er genoeg plekken waar zij elkaar kunnen ontmoeten, zonder in de verleiding te komen alcohol of drugs te gebruiken? 15. In de SWOT-analyse wordt opgemerkt dat lokale verkopers zoals cafetaria's en sportclubs worstelen met het balanceren van maatschappelijk belang en hun business case. Hoewel bewustwording over alcoholgebruik op deze locaties als kans wordt genoemd, missen we nog een concrete strategie voor tegemoetkoming en samenwerking met deze verkopers. Het zou waardevol zijn om hierin duidelijke afspraken en samenwerkingen te ontwikkelen die zowel de 16. maatschappelijke doelen als de zakelijke belangen ondersteunen. 17. Het streven naar regionale uniformiteit en risico-gestuurde handhaving is een slimme benadering 18. om de effectiviteit te vergroten en middelen efficiënt in te zetten. 19. Het is van belang dat alle jongeren in de gemeente inspraak hebben, ook degenen die normaal 20. niet bereikt worden met traditionele methoden zoals invulformulieren of gesprekken. Om een 21. bredere groep te betrekken, kan een beloningssysteem overwogen worden om jongeren te 22. motiveren deel te nemen. Het behouden van een professionele en aantrekkelijke benadering voor 23. jongeren is een uitdaging, maar ook noodzakelijk om hen betrokken te houden bij deze belangrijke 24. thema's.	

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Kerkrade	Algemene opmerkingen	1. De AMO stemt op hoofdlijnen in met de aanpak en inhoud van preventie- en handhavingsplan Jeugd & Middelen. 2. De in de AMO-vergadering van 29 augustus jl. geplaatste opmerkingen, gegeven reacties en adviezen zijn zoveel als mogelijk onder de juiste rubriek hieronder opgenomen. Opmerkingen en reacties n.a.v. het onderwerp communicatie: 3. Bij de informatieverstrekking en communicatie dient expliciet rekening gehouden te worden met het gegeven dat de mate en omvang van de laaggeletterdheid in Kerkrade relatief hoog is. 4. Het is goed om aanvullend op de landelijke communicatie na te denken over aanvullende doelgerichte communicatie op lokaal niveau. Opmerkingen en reacties n.a.v. het onderwerp data-analyse en doelstellingen: 5. Het SMART maken van doelstellingen, gekoppeld aan de ambities, is belangrijk met het oog op een effectieve sturing en monitoring van de uitvoering van de plannen. 6. Door gebruik te maken van de verzamelde en beschikbare lokale data op buurt- en wijkniveau en de opgehaalde informatie uit de leefwereld van de buurt en wijk, wordt geadviseerd om op dit niveau, gekoppeld aan het integraal gebiedsgerichte werken en wijkaanpak, passende en gerichte initiatieven, interventies en acties op te zetten met het oog op het realiseren van de doelstellingen van het preventie- en het hand-havingsplan jeugd & middelen.	F1 E1 Q1
	Beleidscontext en uitgangspunten	De AMO herkent de beleidscontext en geformuleerde uitgangspunten. Opmerkingen en reacties n.a.v. beleidscontext en uitgangspunten: 1. In veel gevallen gaat het over het veranderen van het gedrag van de jeugdigen. Feitelijk is er dan sprake van een cultuurveranderingstraject, hetgeen in de regel betekent dat de transformatie een weg van de lange adem zal zijn 2. Overwogen kan worden te zijner tijd de leeftijdscategorie te verruimen en uit te breiden van 18 tot 23 jaar.	M1
	Data analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	De AMO stemt in met het beleid en de aanpak t.a.v. samenwerking en integraliteit. Op lokaal niveau kan worden aangesloten op de integrale buurt- en wijkaanpak.	n.v.t.
	Ambities	De AMO stemt in met de geformuleerde ambities t.b.v. de pijler educatie. Opmerkingen en reacties n.a.v. dit onderwerp:	X1

		1. In veel situaties is het gebruik van het genotsmiddel vaak een van de weinige leuke “dingen” in het leven waaruit de betreffende jeugdigen hun voldoening halen. De AMO stemt in met de geformuleerde ambities t.b.v. de pijler signalering en ondersteu-ning. Het beleid en de aanpak sluit uitstekend aan op de lokale gemeentelijke visie sociaal domein. De AMO stemt in met de geformuleerde ambities t.b.v. de pijler sociale en fysieke omgeving Opmerkingen en reacties n.a.v. dit onderwerp: 2. Het belang van het creëren van een gezonde kind omgeving wordt onderschreven. 3. Een serieuze optie is het verbieden van het schenken van alcohol tijdens de activiteiten van en voor de jeugd van de vereniging. De AMO stemt in met de geformuleerde ambities t.b.v. de pijler regelgeving en handhaving. Opmerkingen en reacties n.a.v. dit onderwerp: 4. Het is belangrijk dat de verstrekkers van alcohol en andere middelen zich houden aan wet- en regelgeving. Een voldoende handhaving en controle is daarom belangrijk. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in particuliere verstrekkers en gesubsidieerde verenigingen. 5. Het is belangrijk de gesubsidieerde verenigingen aan te spreken op de resultaten van de nalevingsonderzoeken en hier passende maatregelen aan te koppelen. Het belonen van een positief resultaat is hierbij een serieuze optie. 6. Het ontwikkelen van een individueel beloningsbeleid en -systeem voor jeugdigen lijkt lastig maar is eveneens een serieuze optie.	

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Landgraaf	Algemene opmerkingen	1. M.b.t. de data-analyse: gebleken is dat er een toename is van het alcohol- en drugsgebruik. Hoe kan dit in het licht van alle preventieve en curatieve activiteiten die reeds eerder hebben plaatsgevonden. Toch wordt er gesproken over de huidige aanpak uitbreiden. Is veranderen van aanpak niet voor de hand liggender als aanpak onvoldoende resultaat oplevert? Zijn er innovatieve interventies die nog niet zijn ingezet? - Er mist een beeld van de afgelopen 10 jaar. De stijging sinds einde coronapandemie lijkt te verklaren door toename van momenten van samenzijn en afname controle ouders. De adviesraad vraagt zich af of de cijfers hetzelfde beeld zouden geven als er een ruimere periode inzichtelijk gemaakt wordt. Bepleit wordt om nu - en als basis - een nulmeting te houden, om op termijn te kunnen monitoren en bijsturen. - Er wordt telkens verwezen naar een veelheid aan bijlagen, wat de leesbaarheid van het document niet ten goede komt.	D1
	Beleidscontext en uitgangspunten	- Er is sprake van één, brede doelgroep. Specificeer hierin en benader elke doelgroep apart (taalgebruik; preventie-activiteiten, etc.). - Men wil zes-wekelijks een stand van zaken geven, maar sommige activiteiten hebben een langere (doorloop)tijd nodig om de uitwerkingen te kunnen monitoren voordat het effect meetbaar is. - Op welke termijn ligt het Uitvoeringsplan er? Het jaar 2024 is reeds grotendeels voorbij. - Welke bewezen effectieve interventies missen we mogelijk nog in de aanpak, en hoe kunnen deze geïntegreerd worden? Zijn er specifieke programma's of campagnes die overwogen moeten worden?	G1 O1 X1
	Data analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	Ook de kennis/expertise van ervaringsdeskundigen dient bij het plan betrokken te worden. -Wat is de meerwaarde van een handhavingsplan, als er in het GALA al zoveel overeenkomsten zijn? Geef duidelijk de meerwaarde aan in dit document. - Men gaat naar ouders en scholen toe die goede en natuurlijke partners zijn, maar voor de jeugd die vooral op straat leeft, wordt de jeugdzorg en het jongerenwerk als partner gemist. Ook dient meer ingezet te worden op de leraren, die een signaleringsfunctie hebben (b.v. het opleiden van leraren, inzet van hun kennis en ervaring). Men dient zich niet alleen op de	X1 S1 A1 R1

		leerling te richten. Partijen dienen gefaciliteerd te worden, b.v. op het gebied van scholing en trainingen.	
	Ambities	-Faciliteer de sociale omgeving van jongeren, zoals ouders en sporttrainers, met middelen en trainingen om vroegtijdig middelengebruik te herkennen en te begeleiden. “Herhaling”. - Preventie dient eerder/vroeger op de scholen plaats te vinden. Goede focusvragen - Gebruik subsidieverstrekking als middel om sportverenigingen te motiveren alcohol- en middelenbeleid te implementeren en naleving te verbeteren. - In het plan wordt sterk ingezet op preventie en voorlichting. De vraag is echter hoe men gaat handhaven. Bij controles: zet niet alleen in op boetes, maar beloon ook goed gedrag (stimuleringsbeleid).	X1 S1 Y1

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Maastricht	Algemene opmerkingen	1. **Data-analyse**: Versterk de data-analyse door specifiek te verklaren waarom doelen uit het vorige plan niet zijn gehaald. Zorg ervoor dat deze analyses concreet en gedetailleerd zijn. 2. **Leeftijdsgrens**: Herzie de leeftijdsgrens van 18 jaar in het plan, aangezien deze arbitrair lijkt. Betrek deskundigen om te bepalen of deze grens aangepast moet worden. 3. **Vapes en Stimulerende Middelen**: Voeg aandacht toe voor het gebruik en de verkoop van vapes en stimulerende medicijnen, die momenteel ontbreken in het plan. 4. **Gamen en Gokken**: Overweeg om de effecten van gamen en gokken op jongeren op te nemen, aangezien deze ook verslavend kunnen zijn. 5. **Doelstellingen en Ambities**: Maak de doelstellingen concreter en kwantificeerbaar. Voeg bijvoorbeeld specifieke, meetbare doelen toe en geef een indicatie van de benodigde middelen voor de uitvoering. 6. **Samenwerking en Integraliteit**: Zorg voor een duidelijk overzicht en effectieve afstemming van de verschillende gezondheidsplannen en interventies om overlap en verwarring te voorkomen. 7. **Uitvoering**: Betrek de adviesraad bij het opstellen van het uitvoeringsplan en zorg ervoor dat concrete uitvoeringseisen en -middelen worden opgenomen. 8. **Ondersteuning en Regie**: Wees voorzichtig met de verwachting van eigen regie door jongeren en zorg ervoor dat het plan realistisch is over de mogelijkheden van de jongeren. 9. **Sportverenigingen en Vergunningverlening**: Duidelijk opnemen in het plan dat alle sportverenigingen een alcohol- en middelenbeleid moeten hebben en dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor vergunningverlening en handhaving	C1 M1 B1 E1 A1 T1 X1 A2
	Beleidscontext en uitgangspunten	Geen opmerkingen	
	Data analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	Geen opmerkingen	
	Ambities	Geen opmerkingen	

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Sittard-Geleen	Algemene opmerkingen	1. Inleiding: Dit plan is een vervolg op het plan 2021 -2024. 2. Wij adviseren om in dit document te starten met het resultaat van wat het vorige plan concreet heeft opgeleverd. Dit is nu vermeld bij 3. Data-analyse. Ons advies is om te vermelden wat het eigen leerproces is geweest en wat dit kan betekenen voor de nieuwe periode. 3. De titel is: Preventie- en Handhavingsplan Jeugd & Middelen. 4. Wij constateren dat het woord “plan” in de titel niet strookt met de inhoud van het document. De inhoud bestaat niet uit een plan zoals een projectplan of uitvoeringsplan. Noch is vermeld wat het plan concreet zou moeten opleveren. 5. Vermeld is “Het uitvoeringplan wordt na goedkeuring van dit document beschreven.” Dat is een gemiste kans wanneer men uitgaat van de concreetheid van een dergelijk plan. Hoewel de beschreven ambities als basis kunnen worden beschouwd en dus zeer belangrijk zijn gaat het in de praktijk om de uitvoering. Het advies is om dit uitvoeringsplan gelijktijdig aan te bieden met dit document. 6. Partners. Het advies is om ook de wetenschappelijke instituten in onze regio als de Universiteit Maastricht en Hogeschool Zuyd te betrekken bij de aanpak. Zij staan niet genoemd bij de partners. Zij hebben uitgebreide kennis over gedrag en gedragsverandering van mensen. 7. Pag. 2 laatste alinea: “om te zorgen dat het plan uitgevoerd wordt …. 6-wekelijks de stand van zaken te bespreken……” De intentie om regelmatig te evalueren spreekt ons zeer aan. Bijzonder is echter dat de evaluatiemomenten worden gepland zonder dat er een concreet plan ligt. Het advies is om eerst een uitvoeringsplan te schrijven en daar de evaluatieperiodes aan te koppelen.	C1 O1 A1 G1
	Beleidscontext en uitgangspunten	1. “Het accent van dit plan ligt nadrukkelijk op jongeren tot 18 jaar.” Gelet op de invloed bij middelengebruik door hun omgeving adviseren wij om in het uitvoeringsplan nog meer nadruk te leggen op die omgeving in het bijzonder de thuisomgeving. 2. Preventie en Handhaving zijn de sleutelbegrippen in de aanpak. De vraag hierbij is: hoe dit past dit bij het gedoogbeleid van de overheid? Iedereen kent voorbeelden van de uitwassen van dit gedoogbeleid in zijn eigen woon- en leefomgeving. Hierdoor is er voor velen een acceptatie van die situatie ontstaan. Wij zijn dan ook blij dat naast de focus op jongeren ook hun omgeving de aandacht krijgt. Wij adviseren dan om zoveel mogelijk mensen en organisaties bij dit project te betrekken. Zodat het voor iedereen merkbaar is dat er iets gebeurd. In bijlage II Effectieve interventies: In feite wordt hier promotie gemaakt voor het IVZ. Voor wie is dit bedoeld? Het advies is om te beschrijven wat zij in onze regio concreet gaan doen!	M1 A1 Y1

	Data analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	Vanuit het oogpunt van integraliteit wordt de koppeling met Regionaal Gezondheidsbeleid door ons toegejuicht. Wij adviseren om dit ook bij de uitvoeringsplannen te doen zodat er één uitvoeringsplan komt.	O1
	Ambities	1. De geformuleerde ambities 2025-2028 zijn belangrijke opgaven om te realiseren. 2. Om deze te kunnen realiseren is echter, zoals we eerder hebben vermeld, een uitvoeringsplan noodzakelijk. Daarin kunnen de vermelde acties en focusvragen prima worden aangevuld met de uitgangssituatie per onderwerp en de te bereiken doelen. 3. Omdat de meeste acties kwantitatief van aard zijn wordt geadviseerd om deze toch meetbaar te maken. 4. Gelet op de totale looptijd van dit plan, 4 jaren, adviseren wij om tussendoelen per jaar te stellen.	E1 X1

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Stein	Algemene opmerkingen	• Duidelijke inleiding en goed dat er een focusverbreding wordt toegepast. Sterk dat er 6-wekelijks bijgestuurd kan worden in het plan, indien dit noodzakelijk is. Verdere geen op- of aanmerkingen. • Een lijst met definities en afkortingen zou het lezen van het document verhelderen. • In de laatste zin van 1.1. mist een eventuele additie van het sociale domein (waaronder Jeugd, WMO, participatie) naast de volksgezondheid en het veiligheidsdomen.	Y1
	Beleidscontext en uitgangspunten	Geen opmerkingen	
	Data analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	• Bij de samenwerking mist als pivotale partner het zogenaamde 'voorveld' zoals de jongerenwerkers. Deze professionals kunnen op een laagdrempelige wijze in contact komen met jongeren waarbij zij de situatie van de jongere meer holistisch kunnen bezien en vanuit hier schakelen. • Ook de meer integrale samenwerking tussen basis- en voortgezet onderwijs, de jongerenwerker en gemeente (sociaal en veiligheidsdomein) op casusniveau en groepsproblematiek ontbreekt. • Worden adviesraden in het vervolgtraject en de verdere uitvoering nog betrokken (ter informatie of advisering)?	A1 B3
	Ambities	• De definiëring "gebruikers van middelengebruik" is niet duidelijk. • Niet-gebruikers kunnen eventueel getriggerd worden door voorlichting om toch te gaan gebruiken. Echter dient ook aandacht aan niet-gebruikers besteed te worden om te voorkomen dat zij alsnog gaan gebruiken. Derhalve dienen ook zij bereikt te worden in de voorlichting. • Wellicht meer nuancering in eigen regie, zelf regie (zelf beslissen) en zelfredzaamheid (zelf doen) waarbij op juist de laatste term wordt ingezet. • Naast preventie mist hier de repressie bij de twee slechtste typen nalevers (horeca en cafetaria). Toezicht en handhaving is hier tevens gewenst. Een subsidiebeschikking dient alleen daar verstrekt te worden waar middelengebruik voor jongeren onder de 18 jaar een verbod kent, matig middelengebruik bij jongeren zou niet gewenst moeten zijn. • Aanvragers van Exploitatievergunningen icm Alcoholwet in het beging van aanvraag al meenemen in het gesprek bij preventie van jongeren en alcohol. Voorwaarden stellen aan verstrekken van vergunningen en subsidies.	M1 S1 M1 X1 E4

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Adviesraad Vaals	Algemene opmerkingen	• De ASD vindt het een goede ontwikkeling dat het hele plan uitgebreid is naar het bredere middelengebruik. • Wat kunnen ouders en scholen doen om ervoor te zorgen dat jongeren van hun ouders en vrienden minder alcohol krijgen? Wat kunnen gemeenten hierin betekenen? • Belangrijk om de gezondheidseffecten en kennis te verbreden bij “alle”ouders. Met “alle” ouders bedoel ik de ouders van gebruikers maar ook van niet-gebruikers. • Het taalgebruik in dit plan is niet echt gemakkelijk. Er moet goed op gelet worden dat er in publicaties en communicatie naar “het publiek” écht eenvoudige en goed begrijpbare taal wordt gebezigd. • Aandacht voor de rol van de politie; ter preventie en handhaving meer politie in een internationale grensgemeente als Vaals. Een goede wijkagent een wereld van verschil kan maken in een buurt, in een wijk of dorp. Die persoon moet veel laagdrempeliger en toegankelijker te bereiken zijn en gemakkelijk en toegankelijk aanspreekbaar. • Hoewel de doelgroep ouderen / niet (meer) werkenden buiten de scope van het plan valt, wordt geadviseerd hier ook aandacht aan te besteden als het gaat om preventie van alcohol/middelengebruik. Hiervan is bekend dat deze groep vaker alcohol gebruikt. Reden is vaak dat men geen (zinvolle) daginvulling meer heeft. Deze groep kan bereikt worden via de aanpak WijVaals. • Aandacht voor specifieke kenmerken en problematiek bij jeugdigen in de gemeente Vaals, mogelijke oorzaken (welke rol speelt de grensligging) en welke effecten dit heeft in en op de gemeente.	S1 K1 M1 Y1
	Beleidscontext en uitgangspunten	Geen opmerkingen	
	Data analyse	• De cijfers zijn verontrustend. Zou die enorme toename een gevolg kunnen zijn van een andere manier van registreren van die alcohol geregistreerde excessen? Of is dit echt een toename? • Indien dit laatste dan bevestigt dit de noodzaak tot actie. Geadviseerd wordt dit nader te duiden.	N1
	Samenwerking en integraliteit	Hierbij nogmaals het advies om voorlichting over de gezondheidseffecten te verzorgen en zo de kennis hierover te verbreden bij ouders. De manier waarop dit gebeurt moet aansluiten bij de schaal en de kenmerken van de gemeente en haar inwoners.	S1

	Ambities	• Geef voorlichting aan alle jongeren, gebruikers en niet-gebruikers zodat echt iedereen bewust wordt van de gevaren ervan. De adviesraad heeft niet de kennis in welke levensfase dit gestart zou moeten worden. Maar zodanig dat het preventieve effect het grootst is. • Advies: een suggestie is om hier in eerste instantie ervaringsdeskundigen in te zetten. Geen ambtenaren, professionals. Die kunnen later, alsnog, bij behoefte of noodzaak, ingeschakeld worden. We wijzen graag op de succesvolle gesprekken in de gemeente Vaals met ervaringsdeskundigen op het gebied van psychische kwetsbaarheid. Deze hebben we vanuit de adviesraad geïnitieerd. Deze aanpak is voor inwoners, uitvoerende professionals en beleidsmakers helpend om tot effectieve aanpakken te komen vanuit het perspectief van de inwoner. • Uit de stukken meent de adviesraad op te maken dat dat (standaard) voorlichting van ouders effectiever zal zijn dan deze standaard voorlichting aan de kinderen zelf! • Advies: formeer met alle gemeentes samen een team dat in alle gemeentes, een of meerdere malen, op veel plaatselijke locaties (schoolaula, gemeentehuis, zaaltje), goede voorlichting geeft. Niet te lang, 90 minuten, koffie, discussie, napraten, vragen beantwoorden, afsluiten. Nb !! geef foldertje mee met belangrijke contactmogelijkheden voor verdere vragen, advies en directe hulp. • Met betrekking tot het handhaven kijkt de adviesraad naar de verkooppunten van alcohol. Het advies is hier om direct te reageren bij de constatering dat er alcohol aan minderjarigen wordt verkocht. Dat kan collectief: stuur en brief naar deze hele groep; supermarkten, sportkantines, cafetaria, horecagelegenheden enzovoort. Met daarin dat de resultaten van de testkopers zeer bedroevend zijn en men wil er van overheidswege op wijzen welke sancties er kunnen worden toegepast, namelijk …. Nog sterker zou zijn de “betrapten” hierover te bellen en een mondelijke waarschuwing te geven en de brief alvast aan te kondigen. Eerste en enige waarschuwing … anders sanctie	S1 X1

Van	Onderdeel	Advies per onderdeel	Antwoordcode
Notitie: Het advies is in PDF aangeleverd waardoor advies handmatig geanalyseerd moest worden, daarom ontbreken de markeringen onderstaand. Dit laat onverlet dat onderstaand advies geanalyseerd is en de onderdelen gekoppeld zijn aan de antwoordcodes.			
Adviesraad Valkenburg aan de Geul	Algemene opmerkingen	1. Wat betreft het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Middelen 2025-2028. Het is een lijvig stuk, wel een wat theoretisch verhaal, het doel van deze notitie wordt niet helemaal duidelijk. Misschien wordt dat later duidelijk als ook het Plan van Aanpak volgt zoals vermeld wordt in het stuk? We worden graag bij de uitvoering hiervan betrokken. 2. Niet duidelijk wordt voor wie de notitie geldt, dat wil zeggen tot en met welke leeftijd. Er wordt gesproken over t/m 18, 21, 23 en 27 jaar. En: wie zijn de belanghebbenden (stakeholders). 3. Het lijkt ons bovendien belangrijk een lokale pagina over de gemeente Valkenburg toe te voegen en daar de belanghebbenden bij te betrekken (verenigingen, scholen, jeugdwerkers en de jeugdcentra, in het kort te investeren in werkers die dicht bij de mensen staan). Ook daar praten we graag over mee. 4. Het is niet duidelijk hoe we de SWOT-analyse (bijlage VII, blz 19 t/m 22) moeten lezen. Staat in de linker kolom een verklaring (statement) en in de rechter de uitvoering? Wil je ons dat laten weten?	E1 A1 M1 G1 C1 B1 U1 V1

			Het Preventie- en Handhavingsplan van de zestien Zuid-Limburgse gemeenten kan een belangrijke stap zijn in de gezamenlijke strijd tegen middelengebruik onder jongeren. De focus op integrale samenwerking tussen gemeenten, instanties en andere betrokken partijen kan aansluiten bij de reeds ingezette koers. Echter, het plan is te algemeen, een opsomming van de nu al werkende interventies en preventie. Het wordt niet duidelijk hoe bijvoorbeeld de 6-wekelijkse stand van zaken en bijsturing in punt 1.3 wordt opgepakt. Door wie wordt dit gedaan en hoe wordt het ingevoerd? Alles wordt richting uitvoeringsplan gedirigeerd. Het uitvoeringsplan wordt een separaat traject genoemd met expertise van professionals en de doelgroep. Het lijkt beter dat het een verlengde wordt van voorliggend plan en dat het geen separaat traject wordt. Dit vraagt om een grondige herziening van de strategieën en in het uitvoeringsplan een meer concrete aanpak in de komende jaren. Het concept Preventie- en Handhavingsplan Jeugd & Middelen 2025-2028 is een vervolg op het Regionale Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024. Een belangrijk verschil tussen het vorige beleidsplan en voorliggende beleidsplan is de focusverbreding naar (overmatig) middelengebruik. Wij missen in het plan echter het verkopen en het gebruik van vapes en 'stimulerende medicijnen'. En ook is de Adviesraad van mening dat gamen en gokken ook verslavende gevolgen kunnen hebben, maar dat deze (nog) niet opgenomen zijn in het preventie en handhavingsplan. De ASD vraagt hier dringend aandacht voor. De toename van jongeren met schulden zullen ook in dit plan moeten worden opgenomen. Uit de data analyse in 3 blijkt, dat de gestelde doelen van het preventie- en handhavingsplan 2021-2024 niet zijn gehaald. Er wordt geen verklaring voor gegeven. Daarbij komen deze conclusies ook niet terug in de doelstellingen van het nieuwe plan. Het is prima en een verbetering t.o.v. andere plannen en dat er data over de afgelopen periode beschikbaar zijn, maar de titel van het hoofdstuk 'data-analyse' dekt nog niet de lading. Wij komen er in ons advies nog op terug. Het is niet duidelijk hoe de SWOT analyse (bijlage VII, blz. 19 t/m 22) gelezen moet worden. Staat in de linker kolom een verklaring/titel en in de rechter de bespreking of de uitvoering? Op deze manier is het wel erg omslachtig en ons inziens daardoor onduidelijk.		

Slotopmerkingen

Om de effectiviteit van het plan te waarborgen, is het cruciaal dat er voldoende middelen en professionals beschikbaar zijn voor de uitvoering. Niet duidelijk is of er op dit moment voldoende middelen ter beschikking zijn, omdat de vier pijlers immers al lopen. Het is van belang dat voor deze vier pijlers een continue langdurige geldstroom wordt gewaarborgd. Immers dan is er voor de uitvoering voldoende tijd om de effectiviteit te kunnen realiseren. Terecht wordt gewezen op het werk van verschillende instanties waaronder de GGD, Mondriaan en het RIVM waar een duidelijke visie is met name op preventie van de verschillende vormen van verslaving. Hoe wordt de samenwerking met deze instanties op lokaal niveau vormgegeven om versnippering te voorkomen zoals nu al te vaak gebeurt in de jeugdzorg? Wij adviseren nogmaals (zie ook hierboven onder 3.) hiervoor een coördinator aan te stellen.

De huidige krapte bij instanties zoals de GGD en Mondriaan vormen een risico dat tijdig moet worden aangepakt. Het is daarnaast van groot belang dat de – te evalueren – uitvoering van het plan, niet alleen gericht is op het behalen van korte termijn doelen, maar ook op het duurzaam veranderen van de houding en het gedrag van jongeren ten opzichte van middelengebruik.

Een en ander zal resulteren in een regionaal uitvoeringsplan. Bij de opstelling daarvan, wil de ASD graag betrokken worden bij de te formuleren concrete doelen in Valkenburg gelet op het grote belang voor de doelgroep die het betreft.

En het is aan te raden om in het regionale uitvoeringsplan per gemeente apart een lokale pagina toe te voegen en daar de belanghebbenden bij te betrekken (verenigingen, scholen, jeugdwerkers en jeugdcentra, in het kort te investeren in werkers die dicht bij de mensen staan). Er zal immers bij hen een grote opdracht komen te liggen in het kader van de preventie.

	Beleidscontext en uitgangspunten	**Beleidscontext en uitgangspunten** Ofschoon het huidige plan voortbouwt op eerdere ingezette initiatieven, is het naar de overtuiging van de ASD noodzakelijk de aanpak verder te specificeren. Immers de landelijke regulering legt de hoofdlijnen vast. De vier pijlers die in het plan staan worden al zeer geruime tijd (jaren) regionaal ingezet. Het is te verdedigen dat deze vier pijlers gehandhaafd blijven. Het laat voldoende ruimte voor regionale invulling, vooral op het gebied van handhaving en preventie. Wij adviseren ten aanzien van: *Strikte naleving van wetgeving*: het is essentieel dat de naleving van de Alcoholwet, Opiumwet, en Tabaks- en Rookwarenwet strikter wordt gehandhaafd. Dit geldt ook voor de naleving van gemeentelijke verordeningen (Apv's), die mogelijk aangepast moeten worden om beter aan te sluiten bij de lokale behoeften. *Educatie en preventie*: scholen moeten een centrale rol spelen in de preventie van middelengebruik. Dit betekent dat programma's zoals bijvoorbeeld die van het Trimbos-instituut, gericht op educatie, signaleren en begeleiden, volledig geïntegreerd moeten worden in het curriculum. Verder moet het aanbod van de IVZ-instelling in Zuid-Limburg uitgebreid worden om ook andere verslavingsproblematieken, zoals gamen en het gebruik van lachgas, aan te pakken. Voorts zou het nadrukkelijke, maar arbitraire, accent op jongeren tot 18 jaar nog eens kritisch moeten worden heroverwogen, beter aansluitend bij de inhoud van het plan. Want het wordt niet duidelijk voor wie de notitie geldt, dat wil zeggen tot en met welke leeftijd. Er wordt gesproken over t/m 18, 21, 23 en 27 jaar. Verder ligt het accent terecht op effectieve interventies. Maar dan moet er wel een relatie gelegd worden tussen de oorzaken van de tegenvallende resultaten van het vorige beleidsplan en de nu gekozen interventies. Dit wordt niet duidelijk in dit plan (zie ook onze opmerkingen bij de data-analyse).	X1 S1 M1 A2 B2

	Data analyse	Geen opmerkingen	
	Samenwerking en integraliteit	**Samenwerking en integraliteit** De ambitie om in 2030 de gezondheidsachterstanden ten opzichte van het landelijk gemiddelde in te lopen, vereist een robuuste, regionale samenwerking. Het document refereert aan de beleidsnota "Zuid Springt eruit" en het programma Trendbreuk, die beide gericht zijn op een regionale aanpak en de GALA initiatieven, kortom op een meer integrale aanpak. Het is belangrijk hierbij ook de Euregio te betrekken bij onderwerpen waar dit nodig is (bijvoorbeeld de drugshandel, om de verkoop van illegaal vuurwerk maar niet te noemen). *Betrokkenheid van jongeren*: er moet meer gedaan worden om de doelgroep – de jongeren zelf – te betrekken bij de beleidsvorming. Hun inbreng is essentieel om een effectieve en realistische aanpak te ontwikkelen. *Coördinatie en centralisatie*: de oprichting van een centraal 'steunpunt', waar alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn, kan de samenwerking en de effectiviteit van de uitvoering aanzienlijk verbeteren. Verder zijn wij zeer positief over de poging om de verschillende gezondheidsplannen integraal te verknopen (hoofdstuk 4): trendbreuk, gezondheidsnota, GALA, IZA, JOGG. Maar hier dreigt wel het probleem van de bomen en het bos. Wie heeft hier nog het overzicht. Het advies van de ASD is om hiervoor een coördinator aan te stellen. Het is belangrijk om hiervoor aandacht te hebben in het uitvoeringsplan.	X1

	Ambities	**Ambities (4 pijlers)** De vier pijlers in het plan vormen weliswaar een solide basis, maar zijn te algemeen verwoord: deze moeten verder uitgewerkt worden in een concreet uitvoeringsplan. Het is belangrijk dat doelen niet alleen SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden) zijn, maar ook dat er een duidelijke monitoring- en evaluatiestrategie wordt opgezet. *Meetbare doelen*: stel duidelijke doorbraakdoelen vast voor een periode van drie jaar, met bijbehorende (bij voorkeur kwantitatieve) effect-Kpi's (Kritische prestatie indicatoren) om de voortgang te meten. *Uitbreiding naar basisscholen*: naast middelbare scholen moeten ook basisscholen betrokken worden bij de preventie van middelengebruik. Voor de basisscholen is het belangrijk vroeg met voorlichting, dus preventie te beginnen, voor de middelbare scholen is het hierbij van belang naast preventie ook vroeg met interventie te beginnen. Vroege interventie is immers cruciaal om langdurige gedragsverandering te kunnen realiseren. *Alternatieven voor middelengebruik*: het plan moet niet alleen focussen op verbod en beperking, maar ook op het benadrukken en aanbieden van gezonde alternatieven voor jongeren. Wij adviseren om als doelstelling te formuleren dat alle sportverenigingen een alcohol- en middelenbeleid hebben en dat men zich hieraan houdt. De gemeenten hebben hier een specifieke taak: vergunningverlening en handhaving: neem die taak op in het uitvoeringsplan en maak er ook werk van.	E1 S1 T1